

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

ตำบลสะอาด

ประจำปี 2569

**องค์การบริหารส่วนตำบลบาราเฮาะ
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี**

คำนำ

จากสถานการณ์และปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ประกอบด้วยหลายสาเหตุปัจจัย และจำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย หนึ่งในหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในด้านต่าง ๆ เช่น ขยะมูลฝอยไม่ได้รับการคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง การบริหารจัดการของหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบยังขาดประสิทธิภาพและขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ตามหลักวิชาการจึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ระดับอำเภอขึ้นเพื่อขับเคลื่อนและแก้ไขปัญหามูลฝอยให้เกิดความต่อเนื่อง

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหามูลฝอยของตำบลบาราเฮาะ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ระดับตำบล ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลบาราเฮาะ

พฤษภาคม ๒๕๖๙

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑ - ๓
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไป	๓ - ๘
ส่วนที่ ๓ สถานการณ์การดำเนินงาน และปัญหาการบริหารจัดการขยะมูลฝอย	๘ - ๑๐
- สถานการณ์ขยะมูลฝอยและการเก็บขนขยะ	
- สถานการณ์ขยะมูลฝอยติดเชื้อ	
- สถานการณ์ขยะมูลฝอยอันตราย	
- ปัญหาอุปสรรคในการจัดการขยะมูลฝอย	
ส่วนที่ ๔ แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยและยุทธศาสตร์การจัดการขยะมูลฝอย	๑๐ - ๑๘
ส่วนที่ ๕ แผนงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ตำบลบาราเฮาะ ประจำปี ๒๕๖๙	๑๙
- มาตรการที่ ๑ ด้านการจัดการขยะต้นทาง	
- มาตรการที่ ๒ ด้านการจัดการขยะกลางทาง	
- มาตรการที่ ๓ ด้านการจัดการขยะปลายทาง	

บทที่ 1

บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

จากสถานการณ์และปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ประกอบด้วยหลายสาเหตุ ปัจจัย และจำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วน กระทรวงมหาดไทยหนึ่งในหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก ในการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในด้านต่าง ๆ เช่น ขยะมูลฝอยไม่ได้รับการคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง การบริหารจัดการของหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบยังขาดประสิทธิภาพและขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ กระทรวงมหาดไทยจึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับตำบล ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ขึ้นเพื่อขับเคลื่อนและแก้ไขปัญหามลพิษขยะมูลฝอย ให้เกิดความต่อเนื่อง และเป็นไปตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐)

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล บาราเฮาะ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ระดับท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล บาราเฮาะ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกหลักวิชาการ และสอดคล้องตามแนวนโยบายการจัดการขยะของรัฐบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ

๓. เป้าหมาย

ตำบล บาราเฮาะ มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายอย่างมีประสิทธิภาพ และถูกหลักวิชาการ

๔. นิยามและความหมายของประเภทขยะมูลฝอย

มูลฝอย หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถุงพลาสติก ภาชนะใส่อาหาร แก้ว มูลสัตว์หรือซากสัตว์รวมถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยง สัตว์หรือที่อื่น

ขยะมูลฝอย (Solid waste) คือ เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร แก้ว มูลสัตว์ซากสัตว์หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยง สัตว์หรือที่อื่น และความหมายรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชนหรือ ครั้วเรือน ยกเว้นวัสดุ ที่ไม่ใช่แล้วของโรงงานซึ่งมีลักษณะและคุณสมบัติที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

ขยะย่อยสลาย (Compostable waste) หรือมูลฝอยย่อยสลาย คือ ขยะที่เน่าเสีย และย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้เศษอาหาร ใบไม้เศษ เนื้อสัตว์ เป็นต้น

ขยะรีไซเคิล (Recyclable waste) หรือ มูลฝอยที่ยังใช้ได้ คือ ของเสียบรรจุภัณฑ์ หรือ วัสดุเหลือใช้ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้เช่น แก้ว กระดาษ เศษพลาสติก กล่อง เครื่องดื่มแบบ UHT กระป๋องเครื่องดื่ม เศษโลหะ อะลูมิเนียม ยางรถยนต์ เป็นต้น

ขยะอันตราย (Hazardous waste) หรือ มูลฝอยอันตราย คือ ขยะที่มีองค์ประกอบ หรือ ปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุธรรมชาติไวไฟ วัตถุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่ บุคคล สัตว์พืช ทรัพย์สินหรือสิ่งแวดล้อม เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืช กระป๋องสเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมี เป็นต้น

ขยะทั่วไป (General waste) มูลฝอยทั่วไป คือ ขยะประเภทอื่นนอกเหนือจากขยะย่อยสลาย ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย มีลักษณะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ห่อพลาสติกใส่ขนม ถุงพลาสติกบรรจุผงซักฟอก พลาสติกห่อลูกอม ซองขนมสำเร็จรูป ถุงพลาสติกเปื้อนเศษอาหาร โฟมเปื้อนอาหาร พลาสติกเปื้อนอาหาร เป็นต้น

มูลฝอยติดเชื้อ หมายความว่า มูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณมากหรือมีความเข้มข้น ซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้ว สามารถทำให้เกิดโรคได้กรณีมูลฝอยดังต่อไปนี้ที่เกิดขึ้นหรือ ใช้ในกระบวนการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์และการรักษาพยาบาล การให้ภูมิคุ้มกันโรค และการทดลองเกี่ยวกับโรค และการตรวจชันสูตรศพหรือซากสัตว์รวมทั้งในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าว ให้ถือว่าเป็นมูลฝอย ติดเชื้อ (กฎกระทรวงสาธารณสุขว่า) ด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ, ๒๕๔๕)

(๑) ซากหรือชิ้นส่วนของมนุษย์หรือสัตว์ที่เป็นผลมาจากการผ่าตัด การตรวจชันสูตรศพ หรือซากสัตว์และใช้สัตว์ทดลอง

(๒) วัสดุของมีคม เช่น เข็ม ใบมีกระบอกฉีดยา หลอดแก้ว ภาชนะที่ทำด้วยแก้ว สไลด์และกระจกปิดสไลด์

(๓) วัสดุซึ่งสัมผัสหรือสงสัยว่าจะสัมผัสกับเลือด ส่วนประกอบของเลือด ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเลือด สารน้ำจากร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์ หรือวัชชีวะที่ทำจากเชื้อโรคที่มีชีวิต เช่น สำลีผ้า ก๊อสม ผ้าต่าง ๆ และท่อต่าง

(๔) มูลฝอยทุกชนิดที่มาจากห้องรักษาผู้ป่วยติดเชื้อร้ายแรง

บทที่ ๒ ข้อมูลทั่วไป

๑. ประวัติความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบลบาราเฮาะ

แต่เดิมชุมชนแห่งนี้มีชื่อเรียกว่า "สะนิง" ซึ่งมีความหมายว่า "สักครู" สาเหตุที่ชื่อนี้เนื่องจากพื้นที่บริเวณนี้เป็นจุดพักระหว่างทางของผู้ที่เดินทางไปยังจังหวัดยะลา นราธิวาส หรือพื้นที่อื่น ๆ ผู้เดินทางมักจะแวะหยุดพักที่นี้ชั่วคราวก่อนจะเดินทางต่อ ต่อมาได้มีการตั้งชื่อตำบลอย่างเป็นทางการว่า "บาราเฮาะ" ซึ่งมีความหมายว่า "ความอุดมสมบูรณ์" หรือ "ความสงบสุข" เนื่องจากสภาพพื้นที่ของตำบลเป็นที่ลุ่ม มีดินที่อุดมสมบูรณ์มาก เหมาะแก่การทำนา ทำไร่ และทำการเกษตรต่าง ๆ เป็นอย่างดี ชาวบาราเฮาะส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยมีแม่น้ำปัตตานีไหลผ่านพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น เช่น:

การตีเหล็ก: เป็นอาชีพเสริมที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ โดยเฉพาะที่บ้านบาราเฮาะมีชื่อเสียงด้านการตีมีด

ศิลปะการแสดง: มีคณะดิเกฮูลูที่มีชื่อเสียง เช่น คณะบุหงาตานี ของนายสตาปา ปีแม ซึ่งมีประวัติเชื่อมโยงกับเรื่องเล่าในอดีตของปัตตานี

งานจักสาน: ชาวบ้านที่บ้านปะกาลิมปูโระ (หมู่ที่ ๘) มักใช้เวลาว่างจากการเกษตรในช่วงน้ำท่วมทำผลิตภัณฑ์จักสานเพื่อสร้างรายได้เสริม

ปัจจุบันตำบลบาราเฮาะแบ่งการปกครองออกเป็น ๘ หมู่บ้าน โดยมี องค์การบริหารส่วนตำบลบาราเฮาะ เป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการพื้นที่

๒. สภาพทั่วไปและการวิเคราะห์สถานการณ์ในปัจจุบัน

สภาพทั่วไป

ที่ตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลบาราเฮาะ อยู่ในหมู่ที่ ๓ บ้านลาดอ ตำบลบาราเฮาะ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของที่ว่าการอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมือง ประมาณ ๕ กิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ ๕ กิโลเมตร ไปตามถนนหมายเลข ๔๑๐ ปัตตานี-ยะลา ระยะทาง ๕ กิโลเมตร การคมนาคมจากตัวเมืองปัตตานีสะดวก มีรถประจำทางสายปัตตานี-ยะลา และรถรับจ้าง ร้องอย่างสม่ำเสมอ

เนื้อที่

องค์การบริหารส่วนตำบลบาราเฮาะ มีพื้นที่ครอบคลุมทั้งตำบลบาราเฮาะ โดยมีพื้นที่ทั้งหมดโดยประมาณทั้งสิ้น ๑๒ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๗,๕๐๐ ไร่

อาณาเขตติดต่อ

องค์การบริหารส่วนตำบลบาราเฮาะ สภาพพื้นที่ของตำบลบาราเฮาะ เป็นที่ราบลุ่ม

ทิศเหนือ	จดตำบลตะลุโบะ	อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
ทิศตะวันออก	จดตำบลคลองมานิง	อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
ทิศใต้	จดตำบลปยุต	อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
ทิศตะวันตก	จดตำบลปะกาสะรัง	อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

ภูมิประเทศ

พื้นที่เป็นที่ลุ่มในฤดูฝน จะมีน้ำท่วมขัง น้ำจากแม่น้ำปตตานีจะไหลผ่านหมู่ที่ ๓ หมู่ที่ ๕ และหมู่ที่

จำนวนหมู่บ้านและการปกครอง

จำนวนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบาราเฮาะแบ่งการปกครองออกเป็น ๘ หมู่บ้าน
ได้แก่

หมู่บ้าน	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อ - สกุล (ผู้ใหญ่บ้าน)
๑	บ้านเบรอสะนิง	นางสุ้ยตะฮ์ สาละ
๒	บ้านบาราเฮาะ	นายนิลี นิเเอง
๓	บ้านลาดอ	นายมุฮัมมัด แลซอ
๔	บ้านกาฮิง	นายอาหะมะ ประจัน
๕	บ้านสะนิง	นางมัสนันท์ ยูโซะ
๖	บ้านมาแบ	นางสาวอาอีเซาะ สะรีเดะ
๗	บ้านตูดง	นายแวอับดุลเลาะ และมะลี
๘	บ้านบลิดอ	นายแตะลี บีแม

ประชากรและอาชีพ

องค์การบริหารส่วนตำบลบาราเฮาะ มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๘,๐๖๘ คน แยกเป็น ชาย ๓,๙๒๗ คน หญิง ๔,๑๔๑ คน เนื่องจากพื้นที่ของตำบลบาราเฮาะ เป็นพื้นที่ลุ่มจึงทำให้ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่มีอาชีพทำการเกษตรกรรม และอาชีพอื่นเป็นอาชีพรอง ดังนี้ ทำนา,ทำสวน,ค้าขาย,รับจ้างทั่วไป และประกอบอาชีพส่วนตัว

ประชากรและศาสนา

ประชากรและอาชีพ

องค์การบริหารส่วนตำบลบาราเฮาะ ประชากรนับถือศาสนาอิสลามร้อยละ ๑๐๐ มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๘,๑๒๑ คน แยกเป็น ชาย ๓,๙๕๙ คน หญิง ๔,๑๖๒ คน เนื่องจากพื้นที่ของตำบลบาราเฮาะ เป็นพื้นที่ลุ่มจึงทำให้ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่มีอาชีพทำการเกษตรกรรม และอาชีพอื่นเป็นอาชีพรอง ดังนี้ ทำนา,ทำสวน,ค้าขาย,รับจ้างทั่วไป และประกอบอาชีพส่วนตัว ประชากรแยกเป็นรายหมู่บ้านได้ดังนี้ (ข้อมูลประชากร ณ เดือนเมษายน ๒๕๖๙)

ลำดับที่	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร		รวม
		ชาย	หญิง	
๑	หมู่ที่ ๑ บ้านเบรอสะนิง	๖๘๑	๗๒๕	๑,๔๐๖
๒	หมู่ที่ ๒ บาราเฮาะ	๔๖๒	๕๑๗	๙๗๙
๓	หมู่ที่ ๓ ลาดอ	๕๗๐	๖๐๕	๑,๑๗๕

ลำดับที่	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร		รวม
		ชาย	หญิง	
๔	หมู่ที่ ๔ กาฮิง	๖๕๑	๖๔๕	๑,๒๙๖
๕	หมู่ที่ ๕ สะนิง	๖๕๗	๖๙๔	๑,๓๕๑
๖	หมู่ที่ ๖ มาแบ	๒๓๐	๒๓๘	๔๖๘
๗	หมู่ที่ ๗ ตุดง	๒๒๒	๒๐๓	๔๒๕
๘	หมู่ที่ ๘ ปลีตอ	๔๘๖	๕๓๕	๑,๐๒๑
		๓๙๕๙	๔๑๖๒	๘๑๒๑

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอเมืองปัตตานี

ศาสนา

ศาสนาอิสลาม ร้อยละ ๑๐๐

๓. ด้านการพาณิชย์

- สินค้าเกษตรและการแปรรูป

ตำบลบาราเฮาะมีจุดแข็งด้านการทำเกษตรทฤษฎีใหม่และเกษตรผสมผสาน ซึ่งนำไปสู่การซื้อขายและสร้างรายได้ในชุมชน:

- **ไผ่และหน่อไม้:** มีการส่งเสริมการปลูกไผ่เพื่อกินหน่อและจำหน่าย
- **ผลไม้ตามฤดูกาล:** เช่น มะนาว (ทั้งลงดินและในบ่อซีเมนต์), มะยงชิด และมันสำปะหลัง
- **การประมงน้ำจืด:** เนื่องจากพื้นที่ติดแม่น้ำปัตตานี จึงมีการทำประมงพื้นบ้านเพื่อบริโภคและจำหน่ายในตลาดท้องถิ่น

- วิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ OTOP

มีการรวมกลุ่มเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและสร้างอาชีพในครัวเรือน เช่น:

- **อุตสาหกรรมในครอบครัว:** อบต. มีนโยบายส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและอุตสาหกรรมในครัวเรือน เพื่อเพิ่มรายได้ให้ราษฎร
- **ศูนย์เรียนรู้เชิงพาณิชย์และเศรษฐกิจพอเพียง**
- **ศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (หมู่ที่ ๕ บ้านสะนิง):** เป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรที่สามารถต่อยอดเป็นอาชีพเชิงพาณิชย์ได้จริง เช่น การทำปุ๋ยหมักชีวภาพและการจัดการผลผลิตทางการเกษตร

๔. การค้าและบริการทั่วไป

- **ร้านค้าปลีกในชุมชน:** กระจายตัวอยู่ในทั้ง ๘ หมู่บ้าน เพื่อรองรับการอุปโภคบริโภคของคนในพื้นที่
- **ศิลปะพื้นบ้าน (ดิเกฮูลู):** มีคณะดิเกฮูลูในพื้นที่หมู่ ๘ ที่รับจ้างแสดงในงานต่างๆ ถือเป็นอาชีพทางวัฒนธรรมที่สร้างรายได้เข้าสู่ตำบล

๕. การสาธารณสุข

ข้อมูลทรัพยากรด้านสาธารณสุข

ตำบลบาราเฮาะ มีสถานบริการสาธารณสุขรองรับการบริการด้านสุขภาพแก่ประชาชน ในเขตตำบลบาราเฮาะ ๑ แห่ง คือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบาราเฮาะ

๖. การพัฒนาชุมชน

การพัฒนาชุมชนตำบลบาราเฮาะเน้นการขับเคลื่อนภายใต้วิสัยทัศน์ "การบริการด้วยใจ เพื่อชุมชนเข้มแข็ง รวมพลังยกระดับคุณภาพชีวิต" โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ซึ่งมีโครงการที่ครอบคลุมหลายมิติดังนี้

๑. ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ

- การเข้าถึงแหล่งทุน: จัดกิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพกองทุนชุมชน เพื่อให้สมาชิกเข้าถึงแหล่งทุนในการสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ในครัวเรือน
- การยกระดับผลิตภัณฑ์: ร่วมกับ วิทยาลัยชุมชนปัตตานี ดำเนินโครงการ "ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน" เพื่อพัฒนาศักยภาพการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์พื้นที่
- เกษตรทฤษฎีใหม่: มีศูนย์เรียนรู้ โคก หนอง นา พัฒนาชุมชน (ม.๘) และศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง (ม.๕) เพื่อเป็นพื้นที่ต้นแบบในการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์อย่างยั่งยืน

๒. ด้านคุณภาพชีวิตและสาธารณสุข

- ดูแลกลุ่มเปราะบาง: มีโครงการ "บ้านปันสุขชุมชน" โดย อบจ.ปัตตานี เพื่อปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้มีภาวะพึ่งพิง
- สุขภาวะเชิงรุก: ผ่านกองทุนหลักประกันสุขภาพ อบต.บาราเฮาะ เช่น โครงการโรงเรียนผู้สูงอายุ, โครงการปลอดบุหรี่ในมัสยิดและชุมชน, และการจัดการขยะเพื่อลดโรค
- เยาวชนและยาเสพติด: จัดค่ายและกิจกรรมรณรงค์ "เยาวชนปลอดยาเสพติด" รวมถึงการจัดแข่งขันกีฬา เช่น ฟุตบอล อบต.บาราเฮาะคัพ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้เยาวชน

๓. ด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม

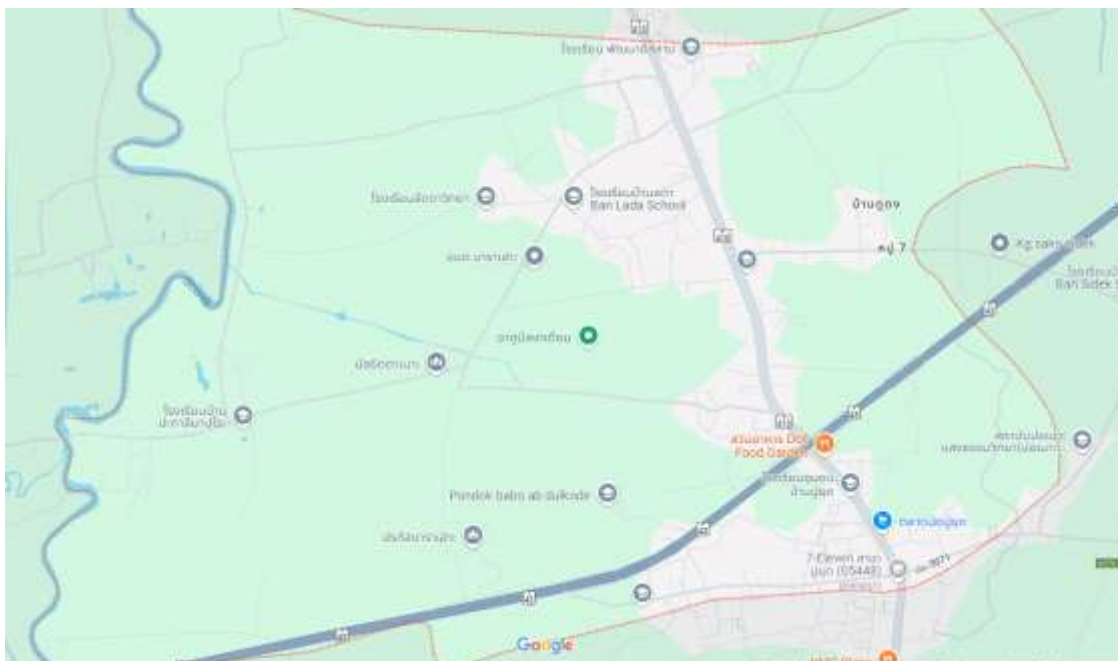
- การจัดการขยะ: ส่งเสริมจุดคัดแยกขยะอันตราย และรณรงค์การลดขยะในระดับครัวเรือน
- การอนุรักษ์วัฒนธรรม: ส่งเสริมประเพณีทางศาสนา (เช่น วันตรุษอีดีลฟีตรี, ประเพณีกวนอาซุร) และศิลปกรรมท้องถิ่น เพื่อรักษาอัตลักษณ์ของชาวบาราเฮาะ

๗. การคมนาคม

การคมนาคมในตำบลบาราเฮาะมีความสะดวกเนื่องจากตั้งอยู่ใกล้กับตัวเมืองปัตตานีเพียง ๕ กิโลเมตร โดยมีเส้นทางหลักคือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๑๐ (ปัตตานี-ยะลา) และเชื่อมต่อกับ ทางเลียบเมืองปัตตานี (สาย ๔๓) ที่ใช้เดินทางไปยังนราธิวาสและสงขลา ระบบขนส่งและเส้นทางสำคัญ

- ถนนหลัก:
 - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๑๐: เส้นทางหลักในการเดินทางระหว่างปัตตานีและยะลา
 - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๓: เส้นทางเลียบเมืองช่วงมะพร้าวต้นเดียว – ยะหริ่ง
 - ถนนลาดยางภายใน: มีถนนลาดยางสายสำคัญ ๔ สายที่เชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้าน
- รถโดยสารสาธารณะ: มี รถประจำทางสายปัตตานี-ยะลา และรถรับจ้างวิ่งผ่านตลอดวัน
- ระยะทาง: ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองและตัวจังหวัดปัตตานีประมาณ ๕ กิโลเมตร

แผนที่ตั้งตำบลบาราเฮาะ

ทิศเหนือ	จดตำบลตะลุโบะ	อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
ทิศตะวันออก	จดตำบลคลองมานิง	อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
ทิศใต้	จดตำบลปยุต	อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
ทิศตะวันตก	จดตำบลปะกาสะรัง	อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

บทที่ 3

สถานการณ์การดำเนิน และปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย

1.สถานการณ์ขยะมูลฝอย และการเก็บขยะ

1.1 ข้อมูลพื้นฐาน

สำรวจข้อมูลพื้นฐานด้านการบริหารจัดการขยะ

ขององค์การบริหารส่วนตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี

ชื่อ อปท.	ประชากรตามทะเบียนราษฎร์			จำนวนครัวเรือน			จำนวนรถ เก็บขนขยะ	จำนวน บุคลากร ในการเก็บขน	จำนวนขยะที่ เก็บขนได้ : เดือน
	2567	2568	2569	2567	2568	2569			
อบต.บาราเฮาะ	8,050	8,105	8,125	2,149	2,206	2,220	1	4	80

1.1.1 ประชากรตามทะเบียนราษฎร์

- ปีงบประมาณ 2567 จำนวน 8,050 คน
- ปีงบประมาณ 2568 จำนวน 8,105 คน
- ปีงบประมาณ 2569 จำนวน 8,125 คน

1.1.2 ครัวเรือน

- ปีงบประมาณ 2567 จำนวน 2,145 ครัวเรือน
- ปีงบประมาณ 2568 จำนวน 2,206 ครัวเรือน
- ปีงบประมาณ 2569 จำนวน 2,220 ครัวเรือน

1.1.3 รถเก็บขนขยะ จำนวน 1 คัน

1.1.4 บุคลากรในการจัดเก็บขนขยะ จำนวน 7 คน

1.2 จำนวนขยะมูลฝอยที่เก็บขนได้ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองปัตตานี จำนวน 80 ตันต่อเดือน และจำนวน 960 ตันต่อปี

1.3 ขยะมูลฝอยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น MOU กับเทศบาลเมืองปัตตานีในการกำจัดขยะ

1.4 ครัวเรือนมีการคัดแยกจากต้นทางทุกหมู่บ้าน ร้อยละ 100

1.5 การจัดตั้งธนาคารขยะ

ตารางการจัดตั้งธนาคารขยะ

ลำดับ	อปท.	วันที่จัดตั้งธนาคารขยะ	สถานที่จัดตั้ง	หมายเหตุ
๑	อบต.บาราเฮาะ	๑๗ พ.ค.๖๗	องค์การบริหารส่วนตำบลบาราเฮาะ	
รวมธนาคารขยะทั้งหมด		จำนวน ๑ แห่ง		

1.6 การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์แนวใหม่ RE-X-RAY โครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อน

การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์แนวใหม่ RE-X-RAY
โครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อน องค์กรบริหารส่วนตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมืองปัตตานี
จังหวัดปัตตานี

ลำดับ	อำเภอ	อปท.	จำนวนทั้งหมด	จำนวนที่ดำเนินการได้	ร้อยละที่ดำเนินการได้
๑	เมือง	อบต.บาราเฮาะ	1,511	880	58.23
รวม			1,511	880	58.23

2. สถานการณ์ขยะมูลฝอยติดเชื้อ

ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบาราเฮาะ มีการรวบรวมขยะติดเชื้อและนำส่งไปกำจัดยังจุดรวบรวมขยะติดเชื้อของจังหวัด

3. สถานการณ์ขยะอันตราย

มีการติดตั้งขยะอันตรายทุกหมู่บ้าน ได้มีการรวบรวมขยะอันตรายชุมชนและนำส่งไปกำจัดยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด

จุดรวบรวมขยะอันตราย มีดังนี้

พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

4. ปัญหาอุปสรรคในการจัดการขยะมูลฝอย

1) กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมมีรูปแบบที่ต้องเพิ่ม ประสิทธิภาพและวิธีการดำเนินงานขาดความเด่นชัด

2) กลุ่มเป้าหมายที่สร้างการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมยังขาดความครอบคลุม อาทิเช่น เครือข่ายเยาวชน เครือข่ายร้านค้า เครือข่ายรับซื้อของเก่า

3) ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่จะต้องนำไปกำจัดขั้นสุดท้ายยังมีแนวโน้มสูงขึ้น เนื่องจากการลดคัดแยกของประชาชน/ชุมชนตั้งแต่ต้นทาง ยังไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการดำเนินงานอย่างครบวงจร รวมทั้ง มีการใช้ถุงพลาสติกอย่างฟุ่มเฟือย

4) ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นบางส่วนมีการกำจัดแบบไม่ถูกสุขลักษณะเทกองและเผาเป็นครั้งคราว ส่งผลกระทบต่อประชาชนและสภาพแวดล้อม

5) ขาดความพร้อมในการจัดเตรียมโครงการ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการลงทุนก่อสร้างระบบจัดการขยะมูลฝอย/ของเสียอันตรายชุมชน/มูลฝอยติดเชื้อ

6) ไม่สามารถนำขยะมูลฝอยไปกำจัดในสถานที่กำจัดที่ถูกหลักวิชาการได้ เนื่องจากค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง

7) ไม่มีศูนย์กำจัดของเสียอันตรายชุมชน ส่วนใหญ่ยังถูกทิ้งกับมูลฝอยทั่วไป การปนเปื้อนของเสียอันตรายชุมชนในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

8) ไม่มีเตาเผาติดเชื้อในพื้นที่

9) ขยะมูลฝอยที่ย่อยสลายได้ ยังไม่มีรูปแบบการลดและใช้ประโยชน์ที่มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันมีประชาชนส่วนน้อยที่มีการทำปุ๋ยน้ำ/ปุ๋ยชีวภาพ

10) ขยะอันตรายประชาชนยังไม่มีแยกอย่างจริงจัง และไม่มีการนำส่งไปกำจัด

บทที่ 4

แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยและยุทธศาสตร์การจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิสัยทัศน์

การบริการด้วยใจ เพื่อชุมชนเข้มแข็ง รวมพลังยกระดับคุณภาพชีวิต

พันธกิจ

๑. ส่งเสริมให้เกิดการลดการเกิดขยะมูลฝอยทุกวิถีทางตั้งแต่การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า มุ่งเน้นการลดใช้ถุงพลาสติกและโฟม และเซลล์ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อลดปริมาณการเกิด ขยะมูลฝอย ส่งเสริมการคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง โดยใช้หลัก ๓Rs หรือ ๓ ข คือ ๓ RS ใช้ซ้ำ ใช้ซ้ำ และกลับมาใช้ใหม่

๒. รณรงค์ ให้ความรู้ วิธีการคัดแยกขยะที่เกิดจากต้นทางหรือครัวเรือนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน

๓. สร้างนิสัยการลด ละ เลิก การสร้างขยะ และสร้างความตระหนักรู้ถึงผลกระทบจากปัญหาขยะในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เป็นกรอบทิศทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของอำเภอเมืองปัตตานี
2. เพื่อให้มีแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในภาพรวมของอำเภอเมืองปัตตานี และดำเนินการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และภาคประชาชน
3. องค์การบริหารส่วนตำบลบาราเฮาะ นำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “อำเภอเมืองปัตตานี” ไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมืองปัตตานี ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔

1. ขยะมูลฝอยมีการนำกลับไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น และส่งเสริมการคัดแยกขยะในชุมชน
2. ขยะอินทรีย์ครัวเรือนได้รับการบริหารจัดการและนำไปใช้ประโยชน์
3. ขยะรีไซเคิลในชุมชนได้รับการบริหารจัดการ และสร้างมูลค่าเพิ่ม ผ่านการจัดสวัสดิการให้สมาชิก
4. ขยะมูลฝอยได้รับการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น ในการรวบรวม เก็บขนขยะ และกำจัดอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการบริหารจัดการและส่งกำจัดอย่างถูกต้องเพิ่มขึ้น
6. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการบริหารจัดการและส่งกำจัดอย่างถูกต้องเพิ่มขึ้น

7. ประชาชนในพื้นที่ที่มีความตระหนักและความเข้าใจในการจัดการขยะที่ต้นทางเพิ่มขึ้น เพื่อลดปัญหาปริมาณในการจัดการ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการเกิดก๊าซเรือนกระจก

8. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก และคณะกรรมการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะในพื้นที่

9. มีผู้สมัครสมาชิกอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) เพิ่มขึ้น และมีกิจกรรมที่ส่งเสริมสิ่งแวดล้อมและพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชน

10. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ

11. หน่วยงานภาครัฐทุกส่วนราชการเป็นหน่วยงานนำร่องในการดำเนินการบริหารจัดการขยะภายในหน่วยงานให้เกิดผลเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่อง

ตัวชี้วัดเป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “องค์การบริหารส่วนตำบลบาราเฮาะ” ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๙

1. ด้านการจัดการขยะต้นทาง

1.1 คณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนปฏิบัติงาน ดำเนินการตามแผน และรายงานผลการดำเนินงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการนำ“ขยะบรรจุภัณฑ์” กลับมาใช้ใหม่ อย่างน้อย 4 ครั้งต่อปี

1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการคัดเลือกธนาคารขยะต้นแบบ ระดับตำบล

1.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำและดำเนินการตามแผนขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียกลดโลกร้อน

1.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเสริมสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบของผู้บริโภคให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และมีส่วนร่วมในการลด คัดแยก และนำขยะกลับมาใช้ใหม่

1.6 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการส่งเสริมให้หน่วยงานภายในพื้นที่มีการคัดแยกขยะ

2. ด้านการจัดการขยะกลางทาง

2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะ และ/หรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง

2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการวางระบบเก็บขนขยะแยกประเภท หรือมีมาตรการจัดการขยะมูลฝอยแยกประเภทให้สอดคล้องกับพื้นที่

2.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมรองรับขยะรีไซเคิลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการขนของเสียอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมของเสียอันตรายของจังหวัด หรือมีการนำไปส่งกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

2.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน

3. ด้านการจัดการขยะปลายทาง

- 3.1 ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง
- 3.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่การจัดการมูลฝอย (Clusters) มีการขนขยะไปยังเจ้าภาพของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)
- 3.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปิดหรือปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง
- 3.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีมาตรการส่งกำจัดและรายงานผลการจัดการของเสียอันตรายชุมชน
- 3.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื่ออย่างถูกวิธี

4. ด้านการบริหารจัดการ

- 4.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก
- 4.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 4.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการนำเสนอเรื่องการบริหารจัดการขยะ เข้าสู่วาระการประชุมคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 4.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการยกย่องเชิดชูเกียรติอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)
- 4.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการยกย่องเชิดชูเกียรติครัวเรือนต้นแบบในการจัดการขยะครัวเรือน
- 4.6 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย
- 4.7 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น [รายปี (มฟ.1) และรายเดือน (มฟ.2)]

กรอบแนวคิดการดำเนินการและการกำหนดเป้าหมาย

1. กำหนดเป้าหมายโดยยึดจากแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565 - 2570)
2. วิเคราะห์ปัญหาจากสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศ แนวนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น เพื่อนำมาเป็นฐานคิดในการสร้างมาตรการแก้ไขปัญหามูลฝอยชุมชน (Area - Base Problems)
3. กำหนดกรอบการดำเนินงาน 3 ขั้นตอนในการวางแผนและกำหนดมาตรการ คือ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง

ต้นทาง	➡	ลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด
กลางทาง	➡	เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ปลายทาง	➡	ขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

4. การนำหลัก 3 Rs: Reduce Reuse และ Recycle หรือ 3 ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ภาควิชาการ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคศาสนาภาคประชาสังคม และภาคประชาชน มาใช้ในการแก้ไขปัญหา

5. การนำกรอบนโยบายสำคัญของรัฐบาลมาใช้ในการกำหนดแนวทางการดำเนินการ

ตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “อำเภอเมืองปัตตานี” จังหวัดยะลา
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

เป้าประสงค์	เป้าหมาย (ร้อยละ)
๑. ด้านการจัดการขยะต้นทาง	
๑.๑ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนให้อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลกดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม “บวร”	๑๐๐
๑.๒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดและดำเนินกิจกรรมของธนาคารขยะ	๑๐๐
๑.๓ อำเภอมีการจัดทำและดำเนินการตามแผนขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียกลดโลกร้อนขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๐๐
๑.๔ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบการในพื้นที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการลดหรือเลิกใช้โฟมและบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single – use plastics)	๑๐๐
๑.๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีกิจกรรมสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะรีไซเคิลชุมชน	๑๐๐
๒. ด้านการจัดการขยะกลางทาง	
๒.๑ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะ และ/หรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง	๑๐๐
๒.๒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดเก็บขนขยะมูลฝอยหรือมาตรการจัดการมูลฝอยแยกประเภท	๑๐๐
๒.๓ อำเภอมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมรองรับขยะรีไซเคิลของอำเภอ (ธนาคารขยะปันสุข)	๑๐๐
๒.๔ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการขนของเสียอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมของเสียอันตรายของจังหวัด (อบจ.)	๑๐๐
๒.๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน (รพ.สต.)	๑๐๐
๓. ด้านการจัดการขยะปลายทาง	
๓.๑ ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	๘๐
๓.๒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปิดหรือปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง จำนวน ๑ แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลกะมิยอ	๑๐๐

เป้าประสงค์	เป้าหมาย (ร้อยละ)
๓.๓ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรวบรวมและรายงานผลการจัดการของเสียอันตรายชุมชน	๑๐๐
๓.๔ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกต้อง	๑๐๐
๔. ด้านการบริหารจัดการ	
๔.๑ อำเภอมีการนำเสนอเรื่องการบริหารจัดการขยะ เข้าสู่วาระการประชุม คณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยอำเภอ หรือการประชุมกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน หรือหัวหน้าส่วนราชการ หรือการประชุมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือการประชุมคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ	๑๐๐
๔.๒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีกิจกรรม/โครงการขายคาร์บอนเครดิตจาก โครงการถังขยะเปียกลดโลกร้อนขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๐๐
๔.๓ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการจัดการ ขยะมูลฝอยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น [รายปี (มผ.๑) และรายเดือน (มผ.๒)]	๑๐๐

ยุทธศาสตร์ของแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอย

ยุทธศาสตร์การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของอำเภอเมืองปัตตานี ประกอบด้วย 2 ยุทธศาสตร์ 5 มาตรการ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑

การสร้างวินัยความตระหนักรู้และปลูกจิตสำนึกของคนในชุมชนสู่การจัดการอย่างยั่งยืน

๑. สร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการลดการใช้ขยะและการคัดแยกขยะ-ของเสียอันตรายจากครัวเรือน

๒. ประชาสัมพันธ์ อบรมให้ความรู้ การลด ละ เลิกการใช้ขยะ และการแยกขยะ-ของเสียอันตรายจากต้นทาง

๓. ทำความสะอาด และจัดเก็บขยะเป็นประจำเสมอ

๔. ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ลดการใช้ถุงพลาสติกและกล่องโฟม

๕. ส่งเสริมและรณรงค์การไปซื้อสินค้าไม่รับถุงพลาสติก

๖. ส่งเสริมการผลิตสินค้าในชุมชนให้ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ผลิตจากธรรมชาติไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น งานบุญต่าง ๆ เดิมชาวบ้านนิยมห่อข้าวเหนียวใส่ถุงพลาสติกไว้รับรองแขก เปลี่ยนเป็นตักข้าวใส่จานหรือถ้วยแล้วใช้ใบตองกล้วยปิดข้าวไว้รับรองแขกแทน หรือ อื่น ๆ

๗. สนับสนุนการซื้อหรือผลิตสินค้าที่ไม่ก่อให้เกิดการสร้างขยะที่ย่อยสลายยาก

๘. สนับสนุนให้มีกิจกรรม Big cleaning Day ประจำเดือนในทุกหมู่บ้าน/ชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒

การจัดการขยะในชุมชน

๑. ส่งเสริมให้ต้นทางหรือครัวเรือนแยกขยะก่อนนำไปทิ้ง
๒. ส่งเสริมให้ประชาชนสร้างนวัตกรรมคัดแยกขยะจากครัวเรือนใช้เอง
๓. ประกาดนวัตกรรมการคัดแยกขยะจากครัวเรือน
๔. ส่งเสริมหมู่บ้านต้นแบบการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย
๕. สร้างแหล่งเรียนรู้การจัดการขยะ เช่น โรงเรียนสะอาดปราศจากขยะและของเสียอันตราย, วัด และหมู่บ้านสะอาดปราศจากขยะและของเสียอันตราย มีการจัดตั้ง “จุดรวมขยะอันตราย” เป็นต้น
๖. จัดตั้งธนาคารขยะชุมชน

มาตรการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด (ต้นทาง)

เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ มีประสิทธิภาพและนำกลับมาใช้ประโยชน์ รวมทั้งเพื่อป้องกันและควบคุมการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง มีแนวทางการจัดการ ดังต่อไปนี้

๑. การใช้หลัก ๓ Rs : Reduce Reuse และ Recycle ๓ ช : ใช้น้อย ใช้ซ้ำ กลับมาใช้ใหม่

๑) Reduce (ใช้น้อย)

การใช้น้อย คือ การลดระดับการใช้ในปัจจุบัน ควบคุมปริมาณการใช้ให้อยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น เช่น การใช้ถุงผ้าหรือตะกร้าในการซื้อของแทนการใช้ถุงพลาสติก การไม่รับถุงพลาสติก การใช้ผ้าเช็ดหน้าแทนการใช้ทิชชู ใช้ปิ่นโตหรือกล่องข้าวใส่อาหารแทนการใช้โฟม การใช้แก้วส่วนตัวแทนการใช้แก้วครั้งเดียวทิ้ง การเลือกซื้อบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุสิ้นเปลืองแบบใช้ครั้งเดียว การบริโภคที่พอเพียง เป็นต้น

๒) Reuse (ใช้ซ้ำ)

การใช้ซ้ำ คือ การนำสิ่งของที่ใช้แล้วและยังสามารถใช้งานได้ กลับมาใช้ประโยชน์อีก เช่น การใช้กระดาษทั้งสองหน้า การนำเสื้อผ้าที่ไม่ใช้แล้วไปบริจาค การใช้ถ่านไฟฉายแบบชาร์ตใหม่ได้ การใช้ภาชนะที่สามารถใช้ซ้ำได้ การใช้บรรจุภัณฑ์หลายครั้งก่อนทิ้ง การเลือกซื้อสินค้าที่สามารถใช้ซ้ำได้ การซ่อมแซมอุปกรณ์และสิ่งของต่างๆ ไม่ทิ้งขยะ เป็นต้น

๓) Recycle (นำกลับมาใช้ใหม่)

นำกลับมาใช้ใหม่ คือ การนำวัสดุต่าง ๆ เช่น กระดาษแก้วพลาสติกเหล็กอลูมิเนียม เป็นต้น มาแปรรูปโดยกรรมวิธีต่าง ๆ เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ เช่น การนำกระป๋องและอลูมิเนียมมาหลอมเป็นขาเทียม นำกล่องเครื่องดื่ม UHT หรือถุงน้ำยาปรับผ้านุ่มมาแปรรูปเป็นกระเป๋ เป็นต้น

๒. การคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย

สนับสนุนและขยายผลให้ประชาชนมีการจัดการขยะมูลฝอยที่ต้นทาง หรือแหล่งกำเนิดขยะ มูลฝอยตั้งแต่ระดับครัวเรือน สถานศึกษา สถานประกอบการ สถานที่ราชการ ศาสนสถาน สถาน

บริการต่าง ๆ ทั้งในชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอย ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะมูลฝอยและการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ให้มากที่สุด ดังนี้

๑) คัดแยกขยะทั่วไปออกจากขยะรีไซเคิลที่นำกลับมาใช้ใหม่ โดยบรรจุขยะทั่วไปลงในถุงขยะ สีน้ำเงิน และขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่บรรจุลงในถุงขยะสีเหลือง หรือถุงที่มีสัญลักษณ์หรือข้อความระบุอยู่บนถุงก็ได้

๒) คัดแยกขยะทั่วไปออกจากขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่และขยะเศษอาหารและขยะอินทรีย์ โดยบรรจุขยะทั่วไปลงในถุงขยะสีน้ำเงิน ขยะโดยใช้เครื่องขยายที่นำกลับมาใช้ในบรรจุลงในถุงขยะสีเหลืองและขยะเศษอาหารและขยะอินทรีย์บรรจุลงในถุงขยะสีเขียว หรือถุงที่มีสัญลักษณ์หรือข้อความระบุอยู่บนถุงก็ได้

๓) คัดแยกขยะทั่วไปออกจากขยะรีไซเคิลโดยขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่และขยะเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์และขยะอันตราย โดยบรรจุขยะทั่วไปโดยในถุงขยะสีน้ำเงิน ขยะรีไซเคิลและขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่บรรจุอยู่ในถุงขยะสีเหลือง และขยะเศษอาหารและขยะอินทรีย์บรรจุลงในถุงขยะสีเขียวและขยะที่เหลืออันตรายจากชุมชนบรรจุลงในถุงขยะสีส้ม หรือตรงที่มีลักษณะหรือข้อความระบุอยู่บนถุงก็ได้

๓. การคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย

เป็นเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือของคนที่มีความสนใจ มีความสมัครใจ มีความเสียสละและอุทิศตนในการทำงานด้านการจัดการคือสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมมือในการวางแผนและสร้างกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้าน/ชุมชน ตั้งแต่การส่งเสริม และสนับสนุนการเกิดขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอย การใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย การจัดกิจกรรมร่วมกันในชุมชน เช่น การจัดตั้งขยะธนาคารขยะ การจัดตลาดนัดขยะ การชุมชนเอกชนเข้ามารับซื้อขยะในหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นกระบอกเสียงในการสร้างความรู้และความเข้าใจให้แก่ประชาชนในการคัดแยกขยะและการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย จัดกิจกรรมร่วมกันในการทำความสะดวกในวันสำคัญต่าง ๆ การส่งเสริมการเลี้ยงไส้เดือนดิน การทำปุ๋ยหมัก ฯลฯ

มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบาราเฮาะ

๑. การรณรงค์และประชาสัมพันธ์การรับปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย เพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจ ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้ตระหนักและมีจิตสำนึกในการรับปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิดมูลฝอย

๒. การจัดวางภาชนะรองรับขยะแบบแยกประเภทอย่างน้อย ๒ ประเภท ไว้ในสถานที่สาธารณะให้เพียงพอและเหมาะสมกับประเภท ปริมาณมูลฝอย และกิจกรรมในสถานที่นั้น ๆ ได้แก่ ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยทั่วไปเป็นสีน้ำเงิน ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยโดยรีไซเคิลหรือขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่เป็นสีเหลืองสำหรับพื้นที่ที่ต้องการเน้นในเรื่องความปลอดภัย อาจจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยที่มีลักษณะโปร่งใสก็ได้ โดยขอให้มีสัญลักษณ์ที่บ่งบอกประเภทของขยะโดยชัดเจน รวมถึงภาชนะอันเดิมที่สามารถดัดแปลงได้

๓. กำหนดจุดหรือสถานที่รวบรวม “ขยะพิษหรือขยะอันตรายจากชุมชน” โดยการจัดวางภาชนะรองรับขยะพิษหรือขยะอันตรายจากชุมชน ไว้ในพื้นที่ที่มีประชาชนอาศัยอยู่หนาแน่นในหมู่บ้านหรือชุมชน แห่งนั้นอย่างน้อย ๑ จุด

๔. กำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางการเก็บขยะมูลฝอยให้แก่ประชาชน และประชาสัมพันธ ์ชี้แจงประชาชนทราบอย่างเปิดเผยผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ เช่น เสียงตามสาย หอกระจายข่าว ป้ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

๕. จัดให้มีระบบการเก็บขนขยะมูลฝอย โดยให้มียานพาหนะขนส่งขยะมูลฝอยที่เพียงพอ และ ดำเนินการตามมาตรฐาน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ ๕

แผนงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๙ องค์การบริหารส่วนตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมืองเมือง จังหวัดปัตตานี

มาตรการที่ 1 : ด้านการจัดการขยะต้นทาง

ที่	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณ	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ระยะเวลาดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
1	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับภาคีเครือข่ายกำนัน /ผู้ใหญ่ในพื้นที่จัดกิจกรรมจิตอาสาตัดแต่งกิ่งไม้ พร้อมเก็บขยะ2 ข้างทางในพื้นที่ตำบล	-	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน	ทุกเดือน	อปท.ร่วมกับ สดอ.
2	มาตรการรณรงค์และสร้างจิตสำนึก (Reduce)	-		ทุกครัวเรือน	มิ.ย. - กย.69	กองสาธารณสุขฯ
3	จัดกิจกรรม Big Cleaning Day	-	ทั้ง 8 หมู่บ้าน จัด Big Cleaning Day สถานที่สาธารณะ มัสยิด สถานที่ราชการ	ผู้นำชุมชน โรงเรียน ส่วนราชการ พนักงาน ออกล. พนักงาน	มี.ค. - ก.ย. 69	กองสาธารณสุข/สป.
4	จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการลด คัดแยก และการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย	-	ประชาชนในพื้นที่ ร้อยละ 50 ตระหนักและให้ความร่วมมือลด คัดแยก และการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย	ผ่านทางเพจ อปท.	มี.ค. - ก.ย. 69	กองสาธารณสุข

มาตรการที่ 1 : ด้านการจัดการขยะต้นทาง (ต่อ)

ที่	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณ	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
5	ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการคัดแยกขยะมูลฝอย	-	ประชาสัมพันธ์อย่างน้อย 3 ช่องทาง -เว็บไซต์ อปท., Facebook	ประชาชนในพื้นที่ตำบลบาราเฮาะ	มี.ค. - ก.ย. 69	อปท.
6	กิจกรรม ศพด. ให้ความรู้ 3 ช แก่เด็กเล็ก	-	เด็กเล็กใน ศพด. ร้อยละ 80 ได้รับการสร้างจิตสำนึกในการจัดการขยะอย่างถูกต้องตามหลัก 3 ช	ศพด. ทั้ง 10 แห่ง ในพื้นที่อำเภอเมืองปัตตานี	มี.ค. - ก.ย. 69	สธอ.

มาตรการที่ 2 : ด้านการจัดการขยะกลางทาง

ที่	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณ	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
1	โครงการธนาคารหมู่บ้าน/ชุมชน ตำบลบาราเฮาะ	-	ร้อยละ ๘๐ เกิดระบบการจัดการ ขยะต้นทางที่ดีและมีประสิทธิภาพ และสามารถลดค่าใช้จ่ายในการ เก็บขนขยะ และการกำจัดขยะ	ผู้นำ อสม. อถล. โรงเรียน ส่วนราชการ พนักงานอบต และ ประชาชน	ต.ค. 68 - ก.ย. 69	กองสาธารณสุข สำนักปลัด
2	กิจกรรม “ขยะปันสุข” จัดประจำ ทุกเดือนในวันประชุมหัวหน้าส่วน ราชการ	-	ร้อยละ ๘๐ เกิดระบบการจัดการ ขยะต้นทางที่ดีและมีประสิทธิภาพ และสามารถลดค่าใช้จ่ายในการ เก็บขนขยะ และการกำจัดขยะ	หัวหน้าส่วนราชการ ทุกส่วนราชการ นายก องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นทุกแห่ง และ ผู้บริหารสถานศึกษา ทุกแห่ง	มี.ค. – ก.ย. 69	กองสาธารณสุข

มาตรการที่ 3 : ด้านการจัดการขยะปลายทาง

ที่	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณ	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
1	รณรงค์ ประชาสัมพันธ์การใช้ถุงผ้า แทนถุงพลาสติก	-	ประชาสัมพันธ์อย่างน้อย 3 ช่องทาง –เว็บไซต์ อปท., Facebook, แผ่นพับ, ป้าย วนิล ฯลฯ	ประชาชนในพื้นที่อำเภอ เมืองปัตตานี	เม.ย. – ก.ย. 69	อปท.
2	รณรงค์ ประชาสัมพันธ์การใช้ปิ่นโต/ กล่องใส่ อาหารแทนการใช้กล่องโฟม	-	ประชาสัมพันธ์อย่างน้อย 3 ช่องทาง –เว็บไซต์ อปท., Facebook, แผ่นพับ, ป้าย วนิล ฯลฯ	ประชาชนในพื้นที่ตำบล บาราเฮาะปัตตานี	เม.ย. – ก.ย. 69	อปท.
3	จัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องตาม หลักวิชาการ	-	ร้อยละ ๑๐๐ มีการกำจัด ขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง ตามหลักวิชาการ	ครัวเรือนในเขตพื้นที่ ตำบลบาราเฮาะปัตตานี	ต.ค. 68 - ก.ย. 69	อปท.

